

співставити ці дані з результатами кольорового тесту, то можна побачити, що саме на цих уроках відчують переважно радість та інтерес. А найменше високих оцінок та найбільше оцінок середнього рівня, у порівнянні з іншими предметами, на уроках світової літератури та біології, де наявні негативні емоції, такі як: втома, огида, смуток; та асоціювання з цими предметами чорного, сірого та коричневого кольорів. В 7-Б бачимо аналогічну тенденцію: на уроках української літератури, англійської мови, алгебри, які асоціюються з жовтим, червоним, зеленим кольорами, учні відчують інтерес, подив, радість та мають високі оцінки, і майже не мають оцінок початкового рівня. На уроках світової літератури, фізики та біології, які асоціюються з сірим, чорним кольорами, в учнів переважають негативні емоції - оцінок високого рівня або дуже мало, або майже немає, а кількість оцінок середнього рівня - велика.

Порівнявши результати анкетування з успішністю учнів, можна сказати, що позитивне ставлення учнів до навчальних предметів (тобто асоціація їх з синім, жовтим, червоним та зеленими кольорами) підкріплюється відповідним рівнем знань учнів, про що говорять їх оцінки. Дослідження показало, що більшість учнів, які відчують позитивні емоції на уроках добре навчаються. Також можна відмітити той факт, що два паралельні класи мали близькі результати, (наприклад позитивне відношення до уроків української літератури, історії України) це говорить про те, що вміння вчителя, його педагогічна майстерність має неабияке значення для регуляції емоційного забарвлення уроку. Отже, отримані результати підтверджують думку, про те позитивні емоції мають позитивний вплив на навчальну діяльність школяра.

Список використаних джерел

1. Люшер М. Цвет вашего характера. - М.: Вече, Персей, АСТ, 1996.- 105с.
2. Чебыкин А.Я. Эмоциональная регуляция учебно-познавательной деятельности /А.Я.Чебыкин – М.: 1986.-160с.
3. Чебыкин А.Я. Об эмоциях, детерминирующих познавательную активность/ А.Я. Чебыкин // Психологический журнал. – 1989. - №4.- Т.10 – с.135-142
4. Якобсон П.М. Эмоциональная жизнь школьника / П.М. Якобсон - М.: Просвещение,1966.–160с.

Петренко Г.

Інтернет як засіб підвищення пізнавальної активності старшого підлітка (теоретичне обґрунтування)

На сьогоднішній день у сучасному суспільстві відбувається швидкий розвиток і використання інформаційно-комунікаційних технологій у всіх сферах життя. Новітні технології сприяють відповідним змінам в освіті. Особливу роль займають комп'ютерне і комп'ютеризоване навчання.

Проблема формування пізнавальної активності у дітей старшого підліткового віку з використанням на уроках інтернет - ресурсів цікавила багатьох учених. Її вивчали спеціалісти в галузі психології та педагогіки - Л.П.Аристова, Ш.І.Ганелін, В.В.Давидов, М.І.Єникеев, Л.В.Занков, М.М.Левіна, І.Я.Лернер, В.Ф.Паламарчук, П.І.Підкасистий, Р.Ігнатова, М.М.Скаткін, Т.І.Шамова, Г.І.Щукіна та ін..

Метою роботи виступає: зробити теоретичний аналіз наукової літератури щодо ознайомлення з можливостями використання інтернету для підвищення пізнавальної активності старшого підліткового віку на основі наукових праць В.І.Лозової, Е.С.Полат, С.В.Тітової та інші.

Загально відомо, що навчання виконує важливу функцію у будь-якому суспільстві - функцію зв'язку, наступності між поколіннями в передачі, відтворенні та розвитку накопиченого досвіду. І.Я.Лернер виділяє такі основні компоненти освіти: передача знань, передача досвіду діяльності, передача досвіду творчості, творчої діяльності і, нарешті, передача досвіду емоційно ціннісних відносин. Певно, в інформаційному суспільстві всі ці компоненти зберігаються і розвиваються [5, 96]. В.І.Лозова відзначає, що персональний комп'ютер (ПК), виступає інноваційним дидактичним засобом, який сприяє розвитку пізнавальної активності. Залучення ПК на уроках, сприяє підвищенню рівня мотивації навчання, а також розвитку таких властивостей психіки як увага, пам'ять, спостереження [6, 164].

Використовуючи глобальну мережу Інтернет в навчальних закладах, створюються умови для отримання будь-якої необхідної учням і вчителям інформації, що знаходиться в будь-якій точці земної кулі: країнознавчий матеріал, новини з життя молоді, статті з газет і журналів, необхідну літературу і т.д.

Як стверджує М.А.Арутюнян, завдяки Інтернету на уроках можна вирішувати цілий ряд дидактичних завдань: формувати навички та вміння читання, використовуючи матеріали глобальної мережі; удосконалювати вміння писемного мовлення школярів; поповнювати словниковий запас учнів; формувати у школярів стійку мотивацію до вивчення предмету. Крім того, колосальні можливості для розширення кругозору школярів, налагоджувати і підтримувати ділові зв'язки і контакти зі своїми однолітками з різних країн [1, 18].

А.Н.Ждан вважає, що підлітки можуть брати участь у тестуванні, у вікторинах, конкурсах, олімпіадах, що проводяться по мережі Інтернет і т.і. Вони можуть отримувати інформацію з проблеми, над якою працюють в даний момент в рамках проекту. Це може бути спільна робота школярів та їхніх зарубіжних однолітків з однієї або декількох країн [3, 256].

Як інформаційна система, Інтернет пропонує своїм користувачам різноманіття інформації і ресурсів. Е.С.Полат вважає, що базовий набір послуг може включати в себе:

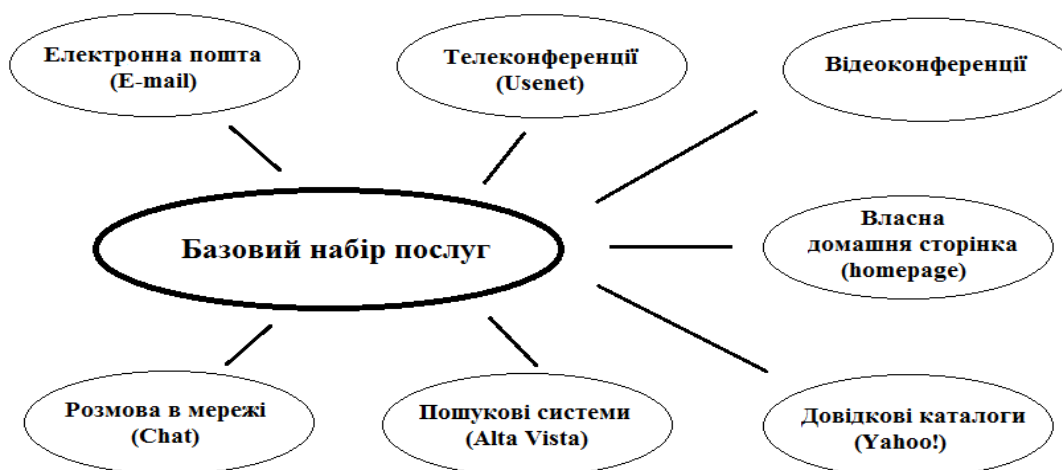

Рис.1.1. Базовий набір послуг Інтернету

Ці ресурси можуть бути активно використані на уроці [8, 17].

На думку С.В.Тітової, середовище Інтернет дозволяє вийти за тимчасові і просторові рамки, надаючи її користувачам можливість спілкування з реальними співрозмовниками на актуальні для обох сторін теми. Однак, не можна забувати про те, що Інтернет - лише допоміжний технічний засіб навчання, і для досягнення оптимальних результатів необхідно грамотно впровадити його використання в процес уроку [9, 267].

В англійській літературі Ю.А.Коваленко виділяє такі види учбових інтернет-ресурсів:

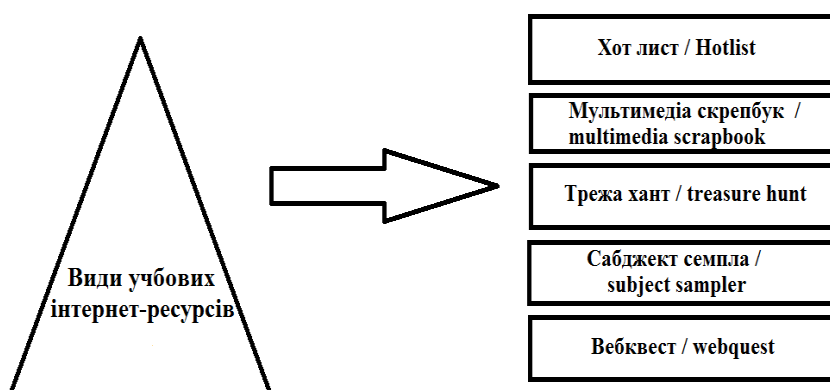

Рис.1.2.Види інтернет-ресурсів

- - Хот лист(hotlist) – список посилань на текстові Інтернет-ресурси; [4, 37]

- - Мультимедіа скрепбук (multimedia scrapbook) – список посилань на текстові, графічні, аудіо- та відео- Інтернет-ресурси;

- - Трежа хант (treasure hunt) – посилання на різноманітні сайти по темі, що вивчається; питання по кожному розділу; загальне питання на цілісне розуміння теми;

- - Сабджект семпла (subject sampler) – (за Buehl Doug) посилання на текстові та мультимедійні матеріали мережі Інтернет; питання по кожному розділу; аргументація своєї власної думки по дискусійному питанню, що вивчається; [10, 49]

- - Вебквест (webquest) – посилання на текстові та мультимедійні матеріали мережі Інтернет; питання по кожному розділу; аргументація власної думки по дискусійному питанню, що вивчається; загальне питання дискусійного характеру.

Buehl Doug зазначає, що хотлист – «A list of Web pages that you keep in one place for easy access». Його достатньо просто створити й він може бути корисним в процесі навчання. Хотлист не вимагає часу на пошуки необхідної інформації. Все, що потрібно – це лише ввести ключове слово в пошукову систему Інтернету й так отримати потрібний хот лист.

Мультимедійний скрепбук – «A list of links to a variety of media and content types on a certain topic. There are: photographs, maps, stories, facts, quotations, sound clips, videos, virtual reality tours, etc». Всі файли можуть бути легко завантажені учнями і використані в якості інформаційного та ілюстрованого матеріалу при вивченні предмету на певну тему [10, 49].

Трежа хант – багато в чому нагадує хот лист та скрепбук. Він містить посилання на різноманітні сайти по темі, що вивчається. «The only difference - each of the links contains questions on appropriate topic». Ю.А.Коваленко вважає, що за допомогою цих запитань вчитель направляє пошуково-пізнавальну діяльність учнів.

В кінці трежа ханту учням задається одне більш загальне питання на цілісне розуміння теми. Розгорнута відповідь на нього буде включати відповіді на попередні більш детальні питання по кожному з сайтів [4, 37].

Сабджект семпла – це наступний по складності Інтернет-ресурс в порівнянні з трежа-хантом. Він складається із посилання на текстові та мультимедійні матеріали, а після вивчення кожного аспекту учням необхідно відповісти на поставлені запитання. Проте, на відміну від трежа-ханту, де проходить вивчення фактичного матеріалу, сабджект семпла, націлений на обговорення соціально-загострених та дискусійних тем. «Students interpret information, develop a perspective, and make a conclusions».

Учням необхідно не лише ознайомитись з матеріалом, а й аргументувати свою думку з приводу дискусійного питання. При груповій роботі, І.А.Давидова радить одну тему розбивати на декілька аспектів. Після обговорення свого аспекту в групі учні можуть представити результати цього обговорення всьому класу. Серед вмінь, що розвиваються, слід відзначити вміння висловлювати та аргументувати свою точку зору, визначати причинно-наслідний зв'язок подій, оцінювати вчинки й давати характеристику персонажів, фактів та подій [2, 193].

Вебквест – самий складний тип навчальних Інтернет-ресурсів. «Webquests are mini-projects in which a large percentage of the input and material is supplied from the Internet». Він включає всі складові вказаних вище чотирьох матеріалів й передбачає проведення проекту за участю всіх учнів.

Урок розпочинається з того, що клас знайомиться з загальними відомостями з теми, яка вивчається, тобто, поринають в проблему майбутнього проекту. Потім учні поділяються на групи, і кожній групі надається якийсь один аспект теми для вивчення та обговорення. Р.П.Мильруд зазначає, що вчителю слід для кожної групи підібрати ресурси мережі Інтернет в залежності від аспекту, що вивчається. [7] Після вивчення, обговорення та повного розуміння конкретної проблеми учні перегруповуються так, щоб в новостворених групах було по одному представнику від первинних груп. В процесі обговорення всі учні визнають один від одного вже всі аспекти проблеми, що обговорюється.

На думку Е.С.Полат, при такому обговоренні учні повинні висловити свою власну думку, робити висновки, прогнозувати можливий подальший перебіг подій. У результаті, через вивчення матеріалу та його обговорення учні повинні дати відповідь на одне загальне запитання дискусійного характеру. До того ж, в своїй викладацькій діяльності вчитель може або сам створити навчальні Інтернет-ресурси, або скористатись готовими на спеціальних сайтах [8, 14].

Правильне розуміння мотивації служить необхідною передумовою продуктивної роботи викладача. Він має використовувати такі інноваційні методи і підходи до навчання, ініціювати, цілеспрямовано розвивати і поглиблювати пізнавальний інтерес до предмета, активно залучаючи підлітків до експериментальної діяльності, застосовуючи форми і методи інтерактивного навчання.

Означені новітні комп'ютерні технології активно використовувалися нами під час практики у школі. За допомогою цих інноваційних засобів ми підвищували пізнавальну активність школярів при вивченні іноземної мови, про що буде представлений детальний опис у освітньо-кваліфікаційній роботі.

Список використаних джерел

1. Арутюнян М.А. Педагогические условия активизации учебно-познавательной деятельности подростков: (на материале изучения иностранных языков) // М.А.Арутюнян. – 1993. – 18с.
2. Давыдова И.А. Английский язык: Методика ускоренного обучения // И.А.Давыдова. – М, 1996. – 193с.
3. Ждан А.Н. Психологические механизмы усвоения грамматики родного и иностранного языков // А.Н.Ждан. – М, 1992. – 256с.
4. Коваленко Ю.А. Використання інформаційних технологій у навчанні іноземних мов // Ю.А.Коваленко. – 1999. – №4. – 37 – 41с.
5. Лернер И.Я. Процесс обучения и его закономерности // И.Я.Лернер. – М: Знание, 1990. – 96с.

6. Лозовая В.И. Целостный подход к формированию познавательной активности школьников // В.И.Лозовая. – Тбилиси, 2000. – 164с.
7. Мильруд Р.П. Співпраця на уроці іноземної мови // Р.П.Мильруд. – 1991. – № 6.
8. Полат Е.С. Интернет на уроках иностранного языка // Е.С.Полат. – Иностранные языки в школе, 2001. – № 2, 3. – 14 – 17с.
9. Титова С.В. Ресурсы и службы Интернета в преподавании иностранных языков // С.В.Титова. – М: Изд-во МГУ, 2003. – 267с.
10. Doug B. Classroom Strategies for Interactive Learning // В.Doug. – 2nd Ed., 2001. – 49р.

Пожидаєв І.В., Сліпченко С.Б.

Психолого-педагогічні аспекти посилення ролі загальнолюдських цінностей в сучасному освітянському просторі

Перебудова нашого суспільства вимагає посилення ролі загальнолюдських цінностей в сучасному освітянському просторі. Головною силою в процесах оновлення є людина, а звідси вагомим значенням набуває процес її гуманізації, тобто відродження поваги до неї, до її духовності, морально-етичних засад життя. Суть процесу – відхід від культу сили, від зневаги до людини; реабілітація загальнолюдських цінностей, які становлять «золотий фонд» справжнього гуманізму, доброти, справедливості, чесності, сумлінності, правдивості, людської гідності тощо.

Боротьба за утвердження цих цінностей є складовою частиною перебудови й політики нашої держави: яка людина, такий і продукт її праці. Загальнолюдські цінності – важливе надбання народу. Вони дійшли до нас завдяки народній мудрості, моралі, пісням і думам, казкам і легендам, іграм і танцям, звичаям і традиціям, народному мистецтву. І наш сьогоднішній потяг до чистих джерел цінностей значною мірою обумовлений саме дефіцитом людяності, ностальгією за втраченими моральними цінностями.

Поняття добра і зла, чесності і справедливості втілює в собі народна педагогіка, що дійшла до нас у вигляді переказів, правил поведінки та ідеї любові до ближнього. Разом із народною педагогікою ці цінності увійшли до творчості письменників, поетів, філософів: Сковороди, Котляревського, Шевченка, Франка та інших. У їхніх творах народ завжди віддає свої симпатії не сильному та жорстокому, а доброму та справедливому.

Дійсним носієм загальнолюдських цінностей був В.О.Сухомлинський. Людяність, народність, чесність Василь Олександрович вважав джерелом усіх позитивних якостей особистості. Виховайте порядну людину, і вона буде патріотом, інтернаціоналістом, працелюбом, колективістом.

Ми, вчителі повинні постійно заглиблюватись у внутрішній світ дитини як у світ унікальний, повинні постійно підкреслювати пріоритет сім'ї, дотримуватися сімейних традицій, обрядів та звичок. Саме при таких умовах